

СТОРІНКА МАЙБУТНЬОГО ПЕРШОКЛАСНИКА

Чи готова дитина до школи? Віддавати її в школу в 6 років, або, може, варто почекати ще рік? Як допомогти дитині пристосуватися до нових для неї умов шкільного навчання? Ці питання не можуть не хвилювати батьків дошкільнят. Але дати правильну відповідь навіть досвідченим мамам і татам не завжди легко.

- «Адаптація навчальна — процес активного пристосування дитини до вивчі нового середовища за допомогою різноманітних засобів.»

(О. Савченко)

- «Без знання душі дитини, особливостей її мислення, сприйняття навколишнього світу слова про чуйність залишаються пустим звуком; без знання душі дитини немає педагогічної культури...»

(В. О. Сухомлинський)

Вступ до школи – переломний момент у житті дитини. Він пов'язаний з новим гасом стосунків з оточенням (дорослими й дітьми), новим видом нової діяльності (навчальної та не ігрової).

У житті дитини змінюється все: обов'язки, оточення, речі. Це „кризовий період“ у житті дитини, і ця її „криза“ виявляється у тому, що свої ігрові потреби дитина має задовольняти навчальними

Фізіологічна зрілість

Стан
здоров'я

рівень
фізичного
розвитку
(різритку)

зорово-
рухова
координація

Інтелектуальна готовність

передбачає
володіння дитиною
певною кількістю
знань про явища
навколишнього
середовища,
уміння порівнювати,
класифікувати,
узагальнювати та ін.

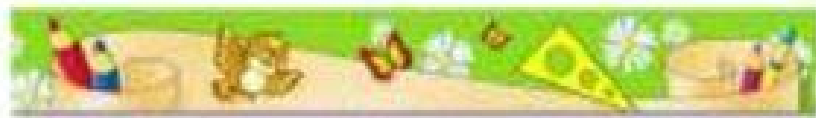

У 6 років дитина повинна мати елементарні пізнання про навколишню дійсність, про простір, час, живу і неживу природу.

Вона повинна уміти узагальнювати, класифікувати, виділяти головне, другорядне. У малюка з'являється жага до знань, іри і розпалі йдуть на другий план, посилюється дитинність (дитина ставить більш-філософські питання або такі, що стосуються певних наук, ніж життя).

Дитина вже здається не лише кінцевим результатом виконаної роботи, але і способами її виконання, уміє сама оцінювати свою роботу. Також у неї повинні бути розвинені достатня пам'ять, і мова.

Мотиваційна готовність

- Мотиваційна готовність передбачає чітко оформлену позицію школяра. Кожен дитина:
 - має набути уявлення про школу;
 - позитивно ставиться до шкільних занять;
 - віддає перевагу урокам грамоти і ліній, а не заняттям дошкільного типу - малюванню, фізкультура, трудовому навчанню;
 - визнає авторитет вчителя.

Існує багато психологічних тестів, за допомогою яких можна дізнатися про загальну шкільну зрілість дитини. Але проводити їх і знатися на отриманих результатах – справа спеціалістів-психологів. Тож пропонуємо елементарний спосіб перевірки, доступний абсолютно всім батькам. Отже, спершу поставте своїй дитині наступні запитання. Якщо вона відповість на них без зусиль, то, значить, її психічний розвиток відповідає календарному віку і свідчить про готовність дитини навчатися в школі.

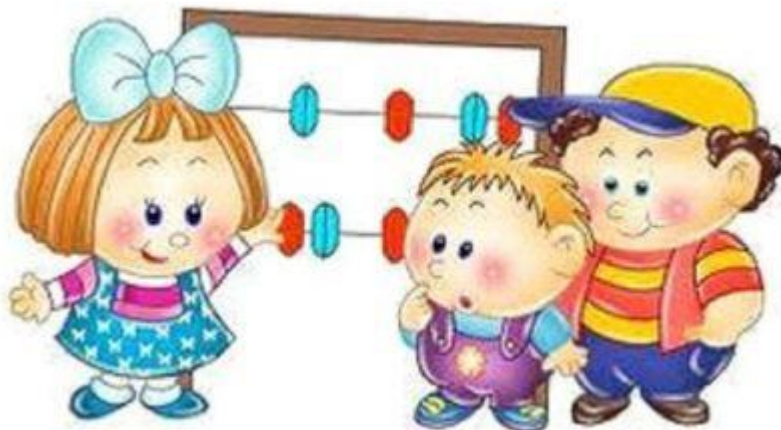
Для дитини 5-6 років.

- 1. Як тебе звати?**
- 2. Як звати твою маму, тата, сестричку, братика?**
- 3. Ти дівчинка чи хлопчик? Ким ти будеш, коли виростеш і станеш дорослим: чоловіком чи жінкою?**
- 4. Зараз ранок, день чи вечір?**
- 5. Ти любиш малювати? Якого кольору цей олівець, стрічка?**
- 6. Скільки пальців у тебе на руці? Покажи два пальчики, три?**
- 7. Скільки оченят у ляльки? А у тебе? Для чого потрібні очі, вуха?**
- 8. Що роблять віником, олівцем, ложкою?**
- 9. Коли можна кататись на санчатах: взимку чи літом? Чому?**
- 10. Коли можна купатися в річці: взимку чи літом? Чому?**
- 11. Яких ти знаєш звірів, птахів? Хто більший: коза чи корова? У кого більше ніг: у собаки чи в півня?**

Для дитини 6-7 років.

1. Назви своє прізвище, ім'я, по батькові.
2. Хто старший: ти чи твій брат, сестра?
3. Скільки тобі років? А скільки буде через рік, два роки?
4. Коли ти снідаєш: вранці чи у вечері? Обідаєш: вранці чи вдень? Що буває раніше: обід чи сніданок, день або вечір?
5. Де ти живеш? Де працюють твої тато, мама? Ким ти хочеш бути, коли виростеш?
6. Яка зараз пора року – літо чи осінь, зима чи весна? Чому ти так вважаєш?
7. Чому сніг буває взимку, а літом його немає?
8. Що робить листоноша, лікарка, вчитель? Хто лікує, а хто навчає?
9. Що більше – 8 чи 9; 5 чи 3? Порахуй від 6 до 9, від 5 до 3?
10. Покажи свою ліву руку, праве вухо. Що знаходиться справа / зліва від тебе в цій кімнаті?
11. Що потрібно зробити, коли випадково зламав чужу річ?

Не дивуйтесь, якщо питання вам здалися дуже простими. У практиці багатьох педагогів зустрічалися діти, які не змогли відповісти на багато з них. Для кожного батька нормально вважати, що його дитя найрозумніше. Але інколи дитя не може відповісти на якісь із цих питань просто тому, що батьки не вважали за потрібне йому це пояснити. Вони просто гадали, що їх чудове маля саме знає такі елементарні речі.

Якщо ж ваше дитя:

- кожен ранок чистить зуби, завжди мие руки перед тим як сісти до столу;*
- допомагає вдома по господарству (мие посуд, прибирає ліжко, накриває на стіл);*
- може сам собі приготувати бутерброд, вдягнутися по погоді, зав'язати шнурки й шарф;*
- уміє самотійно утримувати увагу досить тривалий час (15-20 хвилин) під час читання вголос, малювання, гри;*
- здатний управляти своїми бажаннями (не їсть перед їжею цукерки, хоча вони й лежать на видному місці; не вередує, коли дорослі щось заборонили);*
- вміє поводитися за столом (правильно сидить, акуратно їсть);*
- має більш-менш стійкі інтереси (прослухування музики, малювання, заняття мовами, конструювання, ліплення з пластиліну);*
- вміє поводитися в суспільстві (не перебиває старших, без нагадування проявляє ввічливість, використовуючи «будь ласка», «дякую», «до побачення» та ін.);*
- дотримується певного режиму дня;*
- ставить питання й завжди вислуховує відповіді;*
- прибирає за собою іграшки після гри, альбом після малювання, книжки після читання.*

Тоді вітаємо! Ваше дитя має високий рівень розвитку вольових навичок. А вони, у свою чергу, є основою довільного запам'ятовування, уваги, розумових навичок. І, відповідно, у вас і у вашої дитини буде значно менше проблем у школі.

Особливе місце в підготовці займає формування очікувань і установок дитини на вступ до школи. Тут дуже важливо не перестаратися. Не слід обіцяти, що дитину чекають суцільні лаври успіху, важливіше допомогти їй налаштуватися на щоденну працю, але робити це необхідно дуже коректно. Зовсім неприпустимі вислови типу: «Що ж

ти, така неохайна дівчинка, у школі робитимеш?» або «Ось там тебе привчать, нарешті, до порядку!». Також не сподівайтесь, що якщо ви весь цей час не привчали дитину до дисципліни, що школа нарешті зробить це за вас (особливо це стосується сімей, де діти не відвідували дитсадка). Дитині буде дуже важко пристосуватись до різкої зміни умов на такі, де дисципліни все ж таки прийдеться дотримуватись.

Щоб допомогти налаштуватись на новий ритм життя, краще говорити дитині:

- У тебе все вийде, якщо ти трохи попрацюєш / постарася.*
- У школі можна багато чого нового дізнатись і багато чому навчитися, варто лише захотіти.*
- У класі можна знайти нових хороших друзів, хоча цілком імовірно, що не всі діти в класі тобі одразу сподобаються. Доречно буде розповісти про свої шкільні враження, своїх шкільних друзів, можливо, у вас є хороші знайомі зі шкільних часів, з якими ви до цих пір підтримуєте стосунки. Дитині буде цікаво дізнатися, що дружні стосунки можуть тривати такий довгий час.*

Поясніть дитині, що спочатку вона може сумувати за дитячим садком, за батьками, все шкільне може здаватися чужим. Це відчуття поступово пройде, учні зазвичай швидко звикають до школи та до нового оточення. Пригадайте про власні почуття та хвилювання в першому класі. Розкажіть, як ви чекали 1 вересня. Можете поділитися і своїми теперішніми відчуттями, пояснити свої хвилювання, які пов'язані з першим вересня. Але важливо щоб ваші шкільні згадки та сьогоденні турботи не стали додатковим джерелом хвилювань для дитини.

Налаштуйте дитину на те, що у неї будуть нові обов'язки. Підкресліть, що тепер вона підросла, стала доросліше. Це означає, що їй тепер не лише більше довірятимуть, але і більше від неї очікуватимуть, але знову ж таки робіть це обережно без зайвого тиску. У будь-якому випадку, любіть свою дитину такою як є, навіть якщо вона не буде цілковитим відмінником!

***Вправи на розвиток уваги, пам'яті й мислення
майбутнього першокласника***

Діти ростуть швидко. Здавалось би ще тільки вчора ви хвилювалися за свого малюка, коли вперше відвели його до дитячого садочка, а на порозі вже нове випробування – школа. Як зробити так, щоб ваш малюк швидко і безболісно адаптувався до нових умов? У чому полягає психологічна підготовка першокласників?

Як правило, батьки вважають, що дитину підготують до школи в дитячому садочку, і самого цього факту достатньо, щоб можна було не турбуватися щодо його підготовки до школи: мовляв, вихователі в садку і так навчать всьому, чому лишень потрібно навчити. Однак така позиція хибна. Насправді, та освіта, яку дають нашим дітям в дошкільних закладах, не відповідає фактичним вимогам, необхідним для вступу до школи.

Що ж робити? Терміново шукати репетитора? Підшуковувати спеціальні курси? Самим саджати малюка за буквар і прописи? Можливо, і те, і інше, і третє, однак суть підготовки дитини до школи полягає в іншому. Найголовніша і найнагальніша потреба – психологічна готовність майбутнього першокласника до навчання, яка

куди важливіша за вміння писати та читати. Успішність в навчанні, в першу чергу, залежить від таких важливих якостей, як уміння контролювати свою поведінку, переступати через миттєві бажання на користь тому, що, дійсно, необхідно. Сюди ж варто додати акуратність, допитливість, добре розвинену пам'ять, увагу, мислення і мовлення. Психологічна підготовка до школи як раз і полягає в закріпленні цих якостей в характері вашої дитини.

Нижче ми наведемо типові вправи, які допоможуть вашому малюку розвинути увагу, пам'ять і мислення. Всі заняття проводяться в ігровій формі. Гра – єдина стихія дитини, і саме в грі дошкільнятко краще засвоює інформацію. Що ж, вправи на розвиток уваги. Сама перша з них – вправа «знайди відмінності». Візьміть, наприклад, двох іграшкових зайців чи ляльок і попросіть дитину знайти якомога більше відмінностей між ними (розмір, колір, одяг). Також можна знаходити відмінності між кількістю, формою, довжиною і шириною різноманітних предметів. У якості наочного матеріалу підійдуть картинки з дитячих журналів або будь-які побутові предмети.

Для виконання іншої вправи візьміть групу предметів, попросіть малюка розглянути їх і відвернутися до стіни, а в цей час сховайте один із предметів або поміняйте їх місцями. Дитина повинна визначити які саме зміни відбулися. Для розвитку пам'яті чудово підходять вправи на опис предметів. Для цього дайте дитині деякий час потримати в руках будь-який предмет, а потім сховайте його. Дитина повинна описати предмет якомога точніше. Розвитку мислення чудово сприяє гра «Що тут зайве?». Візьміть декілька картинок і попросіть дитину знайти серед них ту, котра за певною ознакою відрізняється від інших. Такою ознакою може бути колір, форма, розмір, клас (наприклад, дикі тварини і свійські тварини). Для розвитку мовлення вчіть з малюком вірші, просіть переказати вам казки, розповідати історію за картинками, а саме найголовніше – якомога більше розмовляйте зі своїм сином чи донькою на самі різноманітні теми